

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20017
2500 EA DEN HAAG
2500EA20017

**Directoraat-generaal
Openbaar Bestuur en
Democratische Rechtsstaat**

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Onze referentie
2025-0000602814

Datum 27 oktober 2025
Betreft Beantwoording Kamervragen Van Hattem (PVV) over het
ontbreken van aanplakborden voor de Tweede
Kamerverkiezing in de gemeente Bladel

Hierbij zend ik u de antwoorden op de schriftelijke vragen die zijn gesteld door het lid Van Hattem (PVV) over het ontbreken van aanplakborden voor de Tweede Kamer verkiezing in de gemeente Bladel. Deze vragen werden ingezonden op 16 oktober 2025, met kenmerk 178282.01U.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

F. Rijkaart

Vraag 1

Is de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties bekend met het feit dat de gemeente Bladel, evenals overigens enkele andere gemeenten zoals Best, ervoor heeft gekozen¹ bij de komende Tweede Kamerverkiezingen enkel algemene verkiezingsborden met een oproep om te gaan stemmen te plaatsen, maar geen aanplakborden voor politieke partijen?

Antwoord 1

Het plaatsen van verkiezingsborden, waar politieke partijen campagnemateriaal op kunnen afbeelden, is geen wettelijke verplichting. Wel wordt dit gezien als onderdeel van de verantwoordelijkheid van gemeenten voor de organisatie van verkiezingen. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) houdt niet bij of gemeenten dit doen. Het was mij daarom niet bekend dat de gemeente Bladel of een andere gemeente geen aanplakborden heeft geplaatst. Naar aanleiding van deze schriftelijke vragen is er ambtelijk contact geweest met de gemeente Bladel. De gemeente heeft aangegeven inderdaad geen aanplakborden te hebben geplaatst. Wel zijn er borden geplaatst met een algemene oproep om te gaan stemmen.

Vraag 2

Is de minister ermee bekend dat in 2019 zijn ambtsvoorganger blijkens het tijdschrift Binnenlands Bestuur (1 mei 2019)² ten aanzien van een vergelijkbare situatie (namelijk bij de verkiezingen voor het Europees Parlement in de gemeenten Apeldoorn, Olst-Wijhe en Steenwijkerland en Stichtse Vecht) heeft aangegeven ervan uit te gaan dat zulke aanplakborden voor politieke partijen wel worden geplaatst?

Antwoord 2

Ja.

Vraag 3

Is de minister bekend met de argumentatie van de toenmalige minister voor haar stellingname, namelijk dat het belangrijk is voor de opkomstbevordering en de ondersteuning van politieke partijen, en dat daarvoor in het gemeentefonds een voorziening is gecreëerd?

Antwoord 3

Ja.

Vraag 4

¹ E-mail Gemeente Bladel, Team verkiezingen, 2 oktober 2025 aan het lid Van Hattem (PVV): "Gemeente Bladel heeft gekozen om algemene verkiezingsborden, met een oproep om te gaan stemmen, te plaatsen zonder aanplakmogelijkheid."

² <https://www.binnenlandsbestuur.nl/financien/water/vier-gemeenten-plaatsen-geenverkiezingsborden>: "Minister Ollongren van Binnenlandse Zaken wijst er in een circulaire op dat ze er van uitgaat dat de verkiezingsborden wel worden geplaatst. Dat is belangrijk voor de opkomstbevordering en de ondersteuning van politieke partijen. Volgens de D66-bewindsvrouw is het voor veel politieke partijen een belangrijk middel hun deelname aan de verkiezingen onder de aandacht van de kiezers te brengen. Bovendien krijgen gemeenten via het gemeentefonds ook geld voor de organisatie van verkiezingen. 'In het algemeen deel van het gemeentefonds is een voorziening opgenomen voor de bekostiging van het organiseren van verkiezingen. Deze is ook bedoeld voor het plaatsen van verkiezingsborden', aldus de minister."

Onderschrijft de minister de voornoemde stelling van diens ambtsvoorganger uit 2019?

**Directoraat-generaal
Openbaar Bestuur en
Democratische Rechtsstaat**

Antwoord 4

Ja. Op 17 september 2025 is de circulaire Tweede Kamerverkiezing 2025 aan de colleges van burgemeester en wethouders van alle gemeenten gestuurd en online gepubliceerd.³ In deze circulaire is namens de minister van BZK op de volgende manier aandacht gevraagd voor het plaatsen van verkiezingsborden:

"Het aanplakken van posters of het op andere wijze zichtbaar plaatsen van campagnemateriaal is voor veel politieke partijen een belangrijk middel om hun deelname aan de verkiezing onder de aandacht van de kiezers te brengen. Ook voor de opkomstbevordering is dit van belang. Ik ga er daarom van uit dat u tijdig verkiezingsborden plaatst, waarop politieke partijen hun campagnemateriaal kunnen afbeelden. De in het algemeen deel van het gemeentefonds opgenomen voorziening voor de bekostiging van de organisatie van een verkiezing is ook bedoeld voor het plaatsen van verkiezingsborden. Het is daarom niet gepast om politieke partijen geld in rekening te brengen voor het aanplakken of laten afbeelden van hun posters, of in het geheel geen gelegenheid te bieden voor campagne-uitingen in de openbare ruimte."

Datum

27 oktober 2025

Onze referentie

2025-0000602814

Vraag 5

Kan de minister aangeven of het plaatsen van "algemene verkiezingsborden, met een oproep om te gaan stemmen" (dus alleen een spandoek van die strekking en géén posters of aanplakmogelijkheden voor politieke partijen) voor gemeenten volstaat?

Antwoord 5

Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 4, ga ik er van uit dat gemeenten verkiezingsborden plaatsen. Dit is een belangrijk middel voor politieke partijen, bevorderlijk voor de opkomst en hier is rekening mee gehouden in de bijdrage vanuit het gemeentefonds. Het plaatsen van verkiezingsborden is echter geen wettelijke verplichting. Het is voor gemeenten daarom mogelijk zelf hierin een afweging te maken hoe zij hier invulling aan geven.

Vraag 6

Is de minister, gelet op de beleidslijn van diens ambtsvoorganger, bereid om richting gemeenten te communiceren dat er wél verkiezingsborden (met ruimte voor politieke partijen) behoren te worden geplaatst? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6

Zoals in het antwoord op vraag 4 aangegeven is richting gemeenten reeds gecommuniceerd dat ik er van uit ga dat verkiezingsborden worden geplaatst door gemeenten.

Vraag 7

Kan de minister een overzicht geven van gemeenten die slechts "algemene verkiezingsborden, met een oproep om te gaan stemmen" plaatsen? Kan de minister aangeven of deze tekortschietende inzet consequenties zal hebben voor hun bijdrage uit het gemeentefonds?

³ Circulaire Tweede Kamerverkiezing 2025:

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/circulaires/2025/09/18/circulaire-voor-gemeenten-over-tweede-kamerverkiezing-2025>

Antwoord 7

Het ministerie van BZK houdt niet bij wat voor borden gemeenten plaatsen en heeft hier geen actueel overzicht van. Het plaatsen van verkiezingsborden is geen wettelijke verplichting en het is aan gemeenten zelf om te besluiten hoe zij hier invulling aan geven, met inachtneming van lokale wensen. Over de besteding van de middelen uit het gemeentefonds hoeven gemeenten geen verantwoording af te leggen aan het Rijk. Aan het wel of niet plaatsen van aanplakborden zijn dus geen financiële consequenties verbonden.

**Directoraat-generaal
Openbaar Bestuur en
Democratische Rechtsstaat**

Datum

27 oktober 2025

Onze referentie

2025-0000602814

TER ONDERTEKENING

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2025-0000602876

Datum
20 oktober 2025

Opgesteld door

Samengewerkt met

Bijlage(n)
1

Aan
Van

Minister van BZK
Team verkiezingen

nota

Nota - Beantwoording Kamervragen EK Van Hattem (PVV)
over aanplakborden TK-verkiezing

Aanleiding

Op 16 oktober 2025 heeft het Eerste Kamerlid Van Hattem (PVV) schriftelijke vragen gesteld over het ontbreken van aanplakborden voor de Tweede Kamerverkiezing in de gemeente Bladel.

Geadviseerd besluit

- Instemmen met de beantwoording van de gestelde vragen en ondertekening van de brief.

Kern

- De vragen gaan over het ontbreken van aanplakborden in de gemeente Bladel. Deze borden worden door politieke partijen gebruikt om campagnemateriaal op te plakken in aanloop naar de Tweede Kamerverkiezing op 29 oktober a.s.
- De borden zijn van belang voor politieke partijen en voor de opkomstbevordering. Daarom is de afgelopen jaren in de circulaire aangegeven dat de minister van BZK er van uit gaat dat gemeenten deze borden plaatsen. Deze circulaire wordt voor iedere verkiezing vanuit de minister van BZK naar de colleges van burgemeester en wethouders van alle gemeenten verzonden.
- Ook in de circulaire voor deze Tweede Kamerverkiezing, verzonden op 17 september 2025, is aandacht gevraagd voor de verkiezingsborden. Daar is in de beantwoording van de schriftelijke vragen naar verwezen.
- Het plaatsen van aanplakborden is niet wettelijk verplicht. Het ministerie van BZK houdt niet bij welke gemeente deze niet plaatsen en kan het plaatsen dus ook niet afdwingen.
- Met de gemeente Bladel is ambtelijk contact geweest om te bevestigen dat de gemeente geen aanplakborden heeft geplaatst. Dit is het geval. Wel zijn borden met een algemene oproep te gaan stemmen geplaatst. De gemeente gaf daarbij aan dat van de aanplakborden bij eerdere landelijke verkiezingen nauwelijks gebruik werd gemaakt en daarom deze keuze is gemaakt.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing

Motivering

In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Kamerbrief EK beantwoording schriftelijke vragen	

Onze referentie
2025-0000602876
Datum
20 oktober 2025